

Sjuk vid bosättning utomlands

Information till dig som bor utomlands utan att arbeta, arbetar som aupair, är utsänd av svensk arbetsgivare eller arbetar i Sverige och har familjemedlemmar som bor utomlands.

Inom EU/EES och Schweiz

Huvudregeln inom EU är att du är försäkrad och har rätt till vård i landet där du arbetar. Det här faktabladet tar upp vad som gäller i de bosättningsituationer som skiljer sig från huvudregeln.

Studerande

Om du är försäkrad i Sverige när du studerar i ett annat EU/EES-land eller Schweiz behöver du ett europeiskt sjukförsäkringskort (EU-kort) för att få rätt till nödvändig vård i landet där du studerar. Med studier menas sådana utbildningar som berättigar till svenskt studiestöd. Om du har familjemedlemmar med dig har också de rätt till vård genom din försäkring i Sverige om de inte är försäkrade i det land där du studerar. Även de ska ta med sig EU-kortet.

Ska du studera i ett land utanför EU/EES har du inte rätt till vård. Glöm då inte att se över ditt försäkringsskydd! Undantaget är delstaten Quebec i Kanada (kontakta Försäkringskassan för mer information).

Pensionär

Som pensionär är det enkelt att bosätta sig i ett annat EU/EES-land eller Schweiz. Det beror på att den svenska allmänna pensionen går att ta med sig, och att EU:s regler ger dig och dina familjemedlemmar rätt till vård i landet där du är bosatt.

För att få vård i bosättningslandet behöver du och dina familjemedlemmar var sitt intyg. Ansök om intyget hos Försäkringskassan. Intyget lämnas sedan till motsvarigheten till Försäkringskassan i bosättningslandet.

När du och dina familjemedlemmar har blivit registrerade med intyget omfattas ni av bosättningslandets försäkringssystem. Det innebär att ni har rätt till all vård inom ramen för det allmänna sjukvårdssystemet på samma ekonomiska villkor som invånarna i bosättningslandet.

Om du reser till ett annat EU/EES land eller Schweiz, behöver du ett europeiskt sjukförsäkringskort (EU kort) som ger dig rätt till nödvändig vård. Om du är bosatt i ett annat EU-land beställer du kortet från Försäkringskassans kundcenter på telefon 0771-524 524. Är du bosatt i Norge, Island, Liechtenstein eller Schweiz beställer du EU-kortet från det landets motsvarighet till Försäkringskassan.

Om du är bosatt i ett annat EU-land och reser till Sverige har du rätt till all vård för samma patientavgifter som en person bosatt i Sverige. Du har också rätt till tandvård inom det statliga tandvårdsstödet. Du behöver ett särskilt intyg från Försäkringskassan som du ska visa upp vid vårdtillfället.

Kontakta Försäkringskassans kundcenter på telefonnummer 0771-524 524 eller skicka en ansökan till:

Försäkringskassan
Box 1164
621 22 Visby

Arbete som aupair

Att vara aupair räknas i de flesta länder inte som ett riktigt lönearbete. Om du arbetar som aupair i ett annat EU/ESS-land eller Schweiz är du därför i allmänhet försäkrad i Sverige och omfattas av de svenska reglerna. Det innebär att du behöver ett europeiskt sjukförsäkringskort (EU-kort) för att få rätt till nödvändig vård i landet där du arbetar som aupair.

Det finns dock några länder där du som arbetar som aupair är försäkrad i arbetslandet. I de fallen har du rätt till vård i arbetslandet och du behöver därför ett EU-kort om du åker hem till Sverige, till exempel på semester. EU-kortet beställer du från motsvarigheten till Försäkringskassan i det land där du arbetar. Ska du arbeta som aupair i ett land utanför EU/ESS, till exempel USA, har du inte rätt till vård. Glöm därför inte att se över ditt försäkringsskydd!

Utsänd av arbetsgivare

Om du ska arbeta i ett annat EU/EES-land eller Schweiz på uppdrag av en svensk arbetsgivare behöver du ett europeiskt sjukförsäkringskort (EU-kort). Kortet ger dig rätt till nödvändig vård i landet du är utsänd till. Har du familjemedlemmar med dig har också de rätt till vård genom din försäkring i Sverige om de inte är försäkrade i bosättningslandet. Även de ska ta med sig EU-kortet.

Under din tid som utsänd fortsätter du att vara försäkrad i Sverige och ska betala sociala avgifter här. För att bli befriad från försäkringsavgifter i det land där du arbetar tillfälligt ska du ta med dig ett intyg. Du ansöker om intyget hos Försäkringskassan.

Är du utsänd längre tid än ett år har du rätt till all vård i landet du är utsänd till. I stället för EU-kortet behöver du då ett intyg som du ansöker om hos Försäkringskassan.

Boende och arbete i olika länder

Om du arbetar i Sverige men är bosatt i ett annat EU/EES-land eller Schweiz är du försäkrad i Sverige. För att få rätt till vård i landet där du är bosatt behöver du ett intyg som du kan ansöka om hos Försäkringskassan. Intyget gäller även för övriga familjemedlemmar om de

inte är individuellt försäkrade i landet där ni bor.

Om du bor och arbetar i Sverige, men har en familj som är bosatt i ett annat EU/EES-land eller Schweiz kan de ha rätt till vård i landet där de bor genom din försäkring i Sverige. Det gäller om dina familjemedlemmar inte är individuellt försäkrade i bosättningslandet. För att de ska få rätt till sjukvård i bosättningslandet behöver de ett intyg från Försäkringskassan.

Vilka rättigheter ger EU-kortet?

EU-kortet ger dig rätt till nödvändig vård inom EU/EES och Schweiz. I Schweiz och Liechtenstein krävs förutom att du är försäkrad i Sverige också att du är medborgare i ett EU/EES-land eller i Schweiz. Med vård menas sjukhusvård, läkarvård, tandvård, läkemedel med mera som du kan få inom ramen för det allmänna sjukvårdssystemet i det medlemsland du besöker. Med nödvändig vård menas inte bara akutvård, utan även vård som orsakas av kronisk sjukdom, inklusive provtagningar och medicinska kontroller.

All vård betraktas inte som nödvändig. Om vården kan vänta tills du kommer tillbaka till Sverige är den inte nödvändig. Den bedömningen görs alltid av läkare eller annan vårdpersonal som behandlar dig, och beror på sjukdomen och hur länge du ska stanna i landet.

Utanför EU/EES och Schweiz

Är du bosatt i ett land utanför EU/EES har du i regel inte rätt till subventionerad vård. För att få ersättning för sjukvårdskostnader behöver du en privat reseförsäkring.

Sjukvård i Sverige

Om du är svensk medborgare och bosatt i ett land utanför EU/EES eller Schweiz kan du ha rätt till akut vård och i vissa fall också planerad vård i Sverige utan att behöva betala full kostnad. Du måste kunna visa upp ett svenskt pass.

För att få vård som utlandssvensk ska du kontakta landstinget. Det är nämligen landstinget som avgör om du har rätt till vård enligt

avtalet och hur mycket du behöver betala för vården. Du kan läsa mer i skriften *Vård av personer från andra länder* som ges ut av Sveriges Kommuner och Landsting och kan hämtas från deras webbplats www.skf.se.

Mer information

Faktablad är inte lagtext i ämnet. Det finns flera andra faktablad som handlar om vård utomlands:

- Sjuk vid tillfällig vistelse utomlands
- Söka sjukvård i EU/EES, Schweiz och Turkiet
- Söka tandvård i EU/EES

Information om villkoren för dig som är utsänd finns i faktabladet *Utsändning till annat EU/EES-land eller till Schweiz för dig som är arbetsgivare eller arbetstagare*. Information om sjuklön och sjukpenning från Sverige finns i broschyren *Om du är sjuk och inte kan arbeta*. Information om vad det innebär att vara försäkrad i Sverige finns i faktabladet *Försäkrad när du bor eller arbetar i Sverige*.

Du hittar allt informationsmaterial hos Försäkringskassan och på www.forsakringskassan.se. Har du frågor om vårdkostnader utomlands, kan du också kontakta vårt Kundcenter via e-post kundcenter@forsakringskassan.se eller per telefon 0771-524 524.

På www.forsakringskassan.se kan du också enkelt och snabbt sköta en del ärenden med hjälp av våra självbetjäningstjänster.

På vår telefon för självbetjäning 020-524 524 kan du beställa intyg, blanketter och broschyrer. Du kan också göra vissa anmälningar.

Frågor?

Har du frågor kan du använda Hanna, vår digitala assistent på webben. Hon svarar på de vanligaste frågorna om våra försäkringar och tjänster och vägleder dig till rätt information. Du kan också ringa direkt till vårt Kundcenter 0771-524 524 och till Nationell förmedlingstjänst för texttelefoner 90 160.

Försäkringskassan kontrollerar

Försäkringskassan kontrollerar de uppgifter som du lämnar. Det kan gälla inkomst, frånvaro från arbete, civilstånd eller var du bor. Vi har informationsutbyte med andra myndigheter och samkör våra register med uppgifter från bland andra CSN, arbetslöshetskassorna och Skatteverket.

Att medvetet lämna felaktiga uppgifter eller låta bli att anmäla förändringar som kan påverka rätten till ersättning kan vara brottsligt. Försäkringskassan polisanmäler alla misstänkta bidragsbrott.